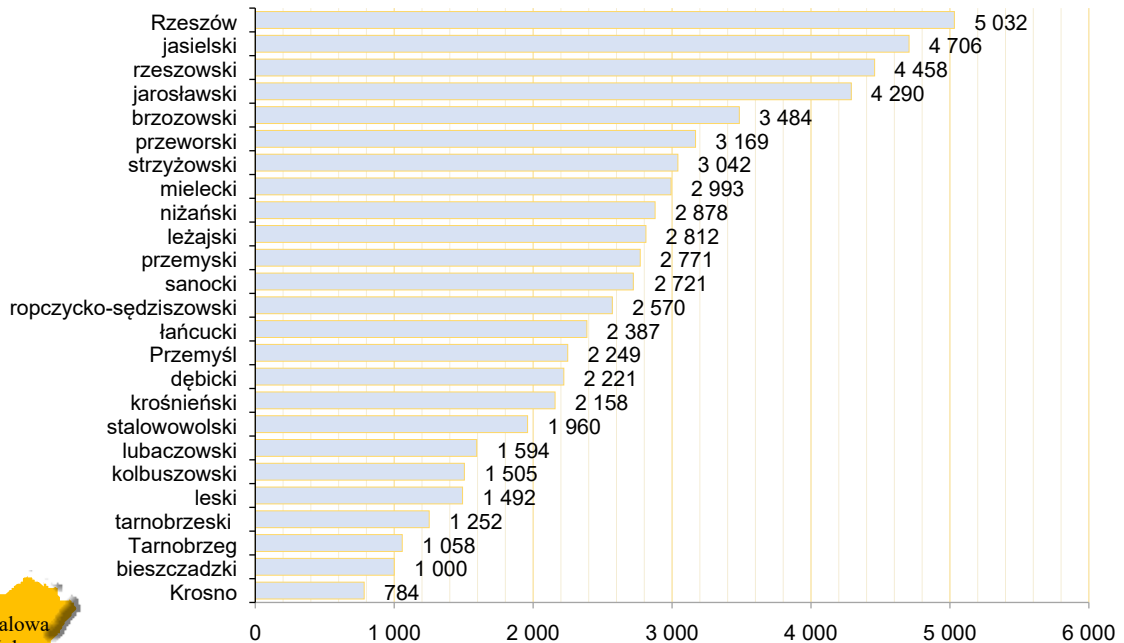


Komentarz do informacji miesięcznej – lipiec 2024 r.

Wysoką liczbę bezrobotnych zarejestrowanych w PUP odnotowano w następujących powiatach województwa podkarpackiego: mieście na prawach powiatu Rzeszowie (5 032), powiecie jasielskim (4 706 osób), rzeszowskim (4 458), jarosławskim (4 290), brzozowskim (3 484), przeworskim (3 169), strzyżowskim (3 042), mieleckim (2 993), niżańskim (2 878), leżajskim (2 812), przemyskim (2 771), sanockim (2 721), ropczycko – sędziszowskim (2 570), łańcuckim (2 387), mnpp. Przemyślu (2 249), powiecie dębickim (2 221), i powiecie krośnieńskim (2 158).

Liczba bezrobotnych wg powiatów [podkarpackie]

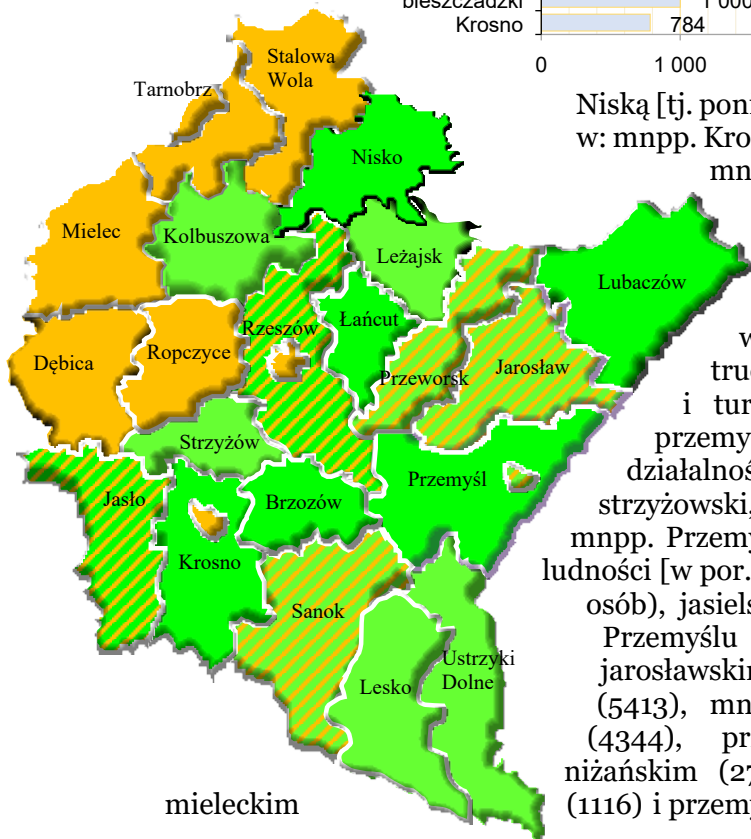


Niską [tj. poniżej 2000 osób] liczbę bezrobotnych odnotowano w: mnpp. Krośnie (784 osób), powiecie bieszczadzkiem (1 000), mnpp. Tarnobrzegu (1 0538), powiecie tarnobrzeskim (1 252), leskim (1 492), kolbuszowskim (1 505), lubaczowskim (1 594) i stalowowolskim (1 960).

W południowo – wschodniej części województwa podkarpackiego odnotowano trudną sytuację. Są to powiaty z przewagą rolnictwa i turystyki, gdzie w niewielkiej ilości występuje przemysł, w tym high-tech lub brakuje w ogóle tej części działalności gospodarczej. Są to powiaty brzozowski, strzyżowski, leski, niżański, bieszczadzki i przemyski oraz mnpp. Przemyśl¹. W powiatach, gdzie nastąpił spadek liczby ludności [w por. 1995 - 2023] tj. bieszczadzki (spadek o 29748 osób), jasielski (14383), stalowowolski (14092), mnpp. Przemyślu (12739), mnpp. Tarnobrzegu (6987), powiecie jarosławskim (6790), lubaczowskim (5942), sanockim (5413), mnpp. Krośnie (5217), powiecie tarnobrzeskim (4344), przeworskim (4056), strzyżowskim (2856), niżańskim (2783), brzozowskim (2351), leżajskim (2066), (1116) i przemyskim (220) – nie można odnotować kumulacji

mieleckim

¹ Stopa bezrobocia w mnpp. Przemyślu - od początku obliczania stopy wg powiatów przyjmuje najwyższą lub jedną z najwyższych wartości dla tego wskaźnika w kraju, w porównaniu pomiędzy miastami na prawach powiatu. Mapa 1. Powiaty z większym udziałem przemysłu – kolor pomarańczowy, z większym udziałem rolnictwa – kolor zielony.



ludności, a co jest z tym powiązane można odnotować nominalnie niską liczbę bezrobotnych.

Ogółem w województwie podkarpackim [lipiec 2024 do czerwca 2024] nastąpił wzrost liczby bezrobotnych o 772 osoby. W tym okresie jest to nietypowy wzrost, który nastąpił w 20 powiatach, w tym największy w mieleckim (wzrost o 121 osób), stalowowolskim (o 100), mnpp. Rzeszowie (o 99), powiecie niżańskim (o 84) i brzozowskim (o 79). W 5 powiatach zmniejszyła się liczba bezrobotnych, w tym najwięcej w powiecie dębickim i leskim (spadek po 39 osób), bieszczadzkim (o 31 osób), łańcuckim (o 14) i kolbuszowskim (o 4).

Możliwe, że trend wzrostu liczby bezrobotnych w powiatach z większym udziałem pozarolniczej działalności [tj. przemysłowych] utrzyma się z powodu kumulacji ludności. Trend spadku bezrobocia w powiatach rolniczych – również nie opisuje lepszej sytuacji. Często są to powiaty oddalone od głównych szlaków komunikacyjnych. W ich granicach następuje ograniczenie bezrobocia warunkowane migracjami krajowymi i za granicę [stałymi, okresowymi].

W rozwoju gospodarki liczą się nie tylko zamożność mieszkańców czy wysoki poziom PKB, ale i kapitał ludzki z coraz lepszym poziomem wykształcenia. Poziom bezrobocia może się zmniejszać w powiatach przemysłowych w latach **zwyżki w gospodarce** tj. 1938, 1948, 1958, 1968, 1978, 1988, 1998, 2008, 2018, 2028. Ograniczenie rynku zbytu czy brak produkcji wysokich technologii również ma wpływ na utrwalenie wyższego poziomu bezrobocia². Rynek pracy można aktywizować w ramach różnorodnych działań np. przez nowe „zielone” inwestycje. Rozwojowe dziedziny są związane ze wzmacnianiem **niezależności energetycznej gospodarstw domowych**. Coraz większe znaczenie uzyskuje **przemysł high-tech i rozwój sztucznej inteligencji**. Do wzrostu eksportu i niezbędnego importu potrzebny jest rozwój infrastruktury. Znaczący dział gospodarki – **transport, spedycja i logistyka [TSL]** wpływa na szybką wymianę dóbr i usług. Najbardziej nowoczesnym w transporcie osób jest tzw. kolej na poduszce magnetycznej [Japonia MLX01, 603 km/h], której rozwój znacząco może wpłynąć na wzrost gospodarczy i rynek pracy. Podróż z Rzeszowa do Warszawy [ok.330 km] trwałaby godzinę [54 minuty] zamiast ok. 4 godzin³. Wiele firm w województwie podkarpackim tworzy nowoczesne produkty. Dotyczy to przemysłu lotniczego, przetwórstwa metali [odlewnictwo], produkcji farb, lakierów, wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych oraz innych dziedzin. Funkcjonują firmy high-tech np. farmaceutyczne, informatyczne, które skupia mnpp. Rzeszów, powiat dębicki, ropczycko-sędziszowski, stalowowolski, mielecki, mnpp. Krosno i powiat sanocki. Jednak na Podkarpaciu przeważają biedniejsze powiaty rolnicze, o wyższej stopie bezrobocia. Ten stan warunkują nowe inwestycje z sektora wysokich technologii, które wzmacniają niezależność regionów. Propagowanie wielu kierunków eksportu dla rodzimych firm i powstanie niezależnej produkcji na użytek własny [prosumpcji] wymaga wsparcia. Wzrost prosumpcji może pobudzić wzrosty i ograniczyć koszty produkcji. Odbudowanie gospodarki w Polsce w oparciu o nowoczesny przemysł, rozwój infrastruktury jest długotrwałym procesem, który w przyszłości będzie warunkował poziom PKB⁴.

² W niektórych powiatach bezrobocie nie wynika z samej sezonowości zmian gospodarczych, ale utrzymuje się przez dłuższy czas. Może mieć przyczynę w niewłaściwej strukturze, określanej jako monokultura przemysłowa lub wynikać z niedoinwestowania. Sezonowość zmian w danym roku określa trudniejszą sytuację na rynku pracy w okresie zimy, kiedy nawet trudno jest o okresowe zatrudnienie.

³ Inwestycje centralne w powiatach aktywizują niewielką liczbę osób pozostających bez pracy. Pracodawcy uważają, że lokalni fachowcy gorzej wykonają pracę, niż dobrani z różnych części kraju przez dany koncern. Dlatego inwestycje rządowe nie są w stanie pobudzić popytu na zawody w powiatach peryferyjnych. Osoby o lepszym wykształceniu migrują do większych miast i za granicę kraju, pozostawiając jeszcze bardziej ubogie miasteczka i wsie bez osób dobrze wykształconych, posiadających praktykę pracy w zawodzie.

⁴ W porównaniu od 1990 r. dynamika wzrostu PKB Polski jest większa jak w Niemczech, ale wielkość [nominalna i realna] PKB znacznie odbiega od naszych zachodnich sąsiadów, na niekorzyść dla Polski. PKB w Polsce jest o 11 proc. większe niż przed pandemią [NBP]. Nie niweluje to jednak różnic w samej wielkości tego wskaźnika w porównaniu do bogatszych krajów UE i Europy.